

විවාහය යනු පුරුෂයකු හා ස්ත්‍රීයා අතර ඇති වන සාධනව බන්ධනයකි. පවුල තුළ දරුවන් බිහි කරමින් මිනිස් වර්ගයෙන් ඉදිරි පැවැත්මට සහාය වීම විවාහය මගින් එක් වන ස්ත්‍රීයකගේ හා පුරුෂයකුගේ මූලික වගකීමකි. ප්‍රාථමික සමාජයන්හි විවාහය නම් වූ සමාජ සාධාරණ අද මෙන් තනවුරු වී නොතිබුණද, සමූහයක් ලෙස ගෙවූ ජීවිතවලදී ඔවුන් අතර කිසියම් අවබෝධයකින් යුතුව ස්ත්‍රී පුරුෂ සම්බන්ධතා, ලිංගික සම්බන්ධතා, දරුවන් බිහිකිරීම, පෝෂණය හා රැකබලාගැනීම යනාදිය සිදු වන්නට ඇත. සමාජය ක්‍රමක්‍රමයෙන් කෘෂිකාර්මික ආයතන වලට පත්වීමත්, වඩාත් ශිෂ්ට සම්පන්න හා විධිමත් ජීවන රටාවකට හුරු වූ ජනතාවගේ සමන්විත වූ පසුව පවුල, විවාහය, හෘ සබඳතා, දේපළ උරුමය ආදී විවිධ ආයතන පෙරටත් වඩා ස්ථාවර වන්නට විය. පෙර අපට දැකිය සමාජ සියල්ලෙකම පාහේ පවුල තනිකි සමාජ සාධාරණ මෙන්

අභිලේඛයක්, ව්‍යාකූලත්වයක් හටගෙනු ඇත. එවැනි ශිෂ්ට සම්පන්න කවර සමාජ කොට්ඨාසයක වුවද, වැඩිහිටියන් තම දරුවන් ද පුතුන් හිසි වාරිතානුකූලව විවාහ කර දීමට උත්සවයක් දක්වන බව අමුතු වෙන් කිව යුතු නොවේ.

බුදුදහමේ එන ඉතරත්වීම් අනුව ද දේමාපිය වැඩිහිටියන් සතු යුතුකම් අතර තම දරුවන්ගේ හිසි වයසට එළඹී කල්හි ඔවුන්ගේ විවාහ කටයුතු ඉටු කර දීම ප්‍රධාන වගකීමක් හා යුතුකමක් ද වෙයි. බෞද්ධ ජනතාව අතර ප්‍රකට සිතාලේවාද සුඛය මෙවැනි මගපෙන්වීමක් කරන එක් අගනා සුඛ දේශනාවකි. සද්ධර්ම රත්නාවලී කතුවර ධර්මසේන මාතිමයන් එම කෘතියෙහි අන්තර්ගත කරුවලින් පැරණි දැඩිව සමාජයේ තත්කාලීන සියලු සමාජයේ පැවති විවාහ ක්‍රමය ගෙන හැර

කෘතියේ හැකි තරම් විස්තර තමන් වගන්සේ කළ පරිවර්තනයට යොදාගනිමින් ධර්මසේන ගිමියන් එකල සියලු සමාජයේ විවාහය සම්බන්ධයෙන් පැවති වාරිත වාරිත පිළිබඳව ද කියා පෑමක් කර ඇත.

මෙතරින් බලන කල සාම්ප්‍රදායික සියලු සමාජය තුළ විවාහය නම් සමාජ සාධාරණ ක්‍රියාත්මක වීමේදී වැදගත් වූ කරුණු පැරණි පොතපතේ මෙන්ම වෙනත් වෙනිකාසික හා සමාජ තොරතුරු ඇසුරින් ද පැහැදිලි වෙයි. ඈත අතීතයේදී පුද්ගලයන් දෙදෙනකු අතර සිදු වූ විවාහය සමාජ සම්මතය අනුව පිළිගනුයේ එය හෘ පිරිස් දෙකක් අතර ඇති වූ එකතුවක්, හැතහොත් සම්බන්ධතාවක් ලෙසිනි. අද මෙත පොද්ගලිකත්වයට නොව,

මෙට කිරිකඩ හේලය පිළිගැන්වීම, ජයමංගල ගාථා කියමින් මනාල යුවලට යුධ පැනීම, පොල් ගෙඩියක් බිඳීම යන මෙකී ප්‍රධාන කරුණු සාම්ප්‍රදායික පැවත හා වාරිත ලෙස පැලෙයි හැකිය. ඒවාට අද අලුතෙන් එක් වී ඇති බව පෙනෙන, මනාල යුවල, අලෙකාර ලෙස සරසන ලද පොල්කෙටි පහන් දැල්වීම, කේන් හැසීම වැනි වාරිත සමග වඩාත් අලුත් ආයතන අද එක් වී ඇත. එනම්, තව යුවල, අලෙකාර ලෙස දර්ශනයක් මැනවත් සේ විදුරු කට්ටලයක් හැමුපෙන්වලින් පිර ඉතිරි යන සේ සිදු

මංගල සිනු හද දෙන ඝර්ථ රචන රට

සාමූහිකත්වයට මුල් තැන ලැබුණ එදා සමාජයෙහි විවාහය, ආදානි පරම්පරා දෙකක එක් වීමක් ලෙස පැලෙකුණි. වර්තමානයේදී, විවාහයක් සිදු වන අයුරින් නිතිගත වීමක් නොව සම්මතයෙන් දෙපාර්ශවය අතර පිළිගැනීමක් ලෙස ද එකල සමාජය තුළ විවාහය යන්න පිළිගැනීමට ලක් විය. සියලු සමාජයේ විවාහය, දිග විවාහය හා බිත්ත විවාහය යනුවෙන් දෙ-වැදගත් වූ අතර දිග විවාහයේදී මනාලයාගේ නිවසට මනාලිය කැඳවාගෙන එනු ලැබුවත් බිත්ත විවාහයේදී මනාලිය, මනාලියගේ නිවසේ පදිංචියට යාම සම්මතය විය. බිත්ත විවාහය පිළිබඳව පැවති යම් ආකාරයක අස්ථාවර නාචයක් ගැන කීමට පැරැන්නන් අතර

කරන හටතම වාරිතයකි. මේ සියල්ල අතර වඩාත්ම අවශ්‍ය වන අගයය නම් විවාහ ලියාපදිංචි කරන නිලධාරියකුගේ නිලධාරිකයා විසින් දෙ-දෙනාගේ විවාහය ලියා පදිංචි කොට සාක්ෂි ද ලබා ගැනීමයි. වර්තමාන සියලු සමාජයේ විවාහයක අත් කවර ආගමයකින් අනුග්‍රහ සිදු වුවත් නිත්‍යානුකූල ලියාපදිංචිය අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. මෙලෙසින් බලන විට සියලු ජනතා අතර එදා පටන් පැවත එන ඈතම විවාහ වාරිත අදත් නොවැරදවා සිදු කෙරෙන අයුරුත්, නිත්‍යානුකූල විවාහ බන්ධනයකට නම් විවාහය නිතිගත ලියාපදිංචි කිරීම අත්‍යවශ්‍ය ලෙස පිළිගැනෙන අයුරුත් පෙනේ. ඒ අනුව අනෙකුත් වාරිත වාරිත ඉටු නොකොට පහසුව තනා හෝ වෙනත් හේතු නිසා නිතිගත ලියාපදිංචිය පමණක් ඉටු කරමින් විවාහයෙන් එකතු වන කරුණා කරුණි යන් අද දක්නට ලැබීම අරුණක නොවේ. කවර සමාජයක හෝ සංස්කෘතියක වුවත් සිරිත් විරිත් ආදිය කලින් කලට වෙනස් වීම නොවැරදෙනවිය හැකිය. විවාහය සම්බන්ධයෙන් ගෙන බලන විට එකල පටන් පැවතගෙන ආ වාරිත වාරිත අතුරින් ඇතැම් ඒවා ගිලිහී යමින් ද, ඇතැම් ඒවා වෙනසට නාජන වෙමින් ද, අලුත් ආගම එක් වෙමින් ද, සියලු විවාහ වාරිත අදටත් සැබවින්ම වර්ණාවත් හා විවිධ ආකාරයෙන් පැවැත්වෙන බව කිව යුතුය.

ව්‍යවහාර වූ කියමනක් වෙයි. ඒ අනුව බිත්ත විවාහයකට ඇතුළත් වන සැමියමක් නිතරම හුළු අත්තත්, හැරමීමය සහ තල් අත්තත් සුභාගමින් තබාගෙන සිටිය යුතු විය. ඊට හේතුව නම්, කවර මොහොතකදී හෝ තම බිරිඳ හෝ ඇයගේ වැඩිහිටියන් ඔහුට විවාහය කෙළවර කොට නිවසින් පිටට යන්නට අණ කළ හොත් ඊට පෙර සුභාගමක් ලෙසිනි. රාත්‍රී කාලයේදී පිට වන්නට සිදු වුවහත් හුළු අත්ත අවශ්‍යය. අවිච්ඡි ඇති වේලාවක නම් තල් අත්ත ප්‍රයෝජනවත් වෙයි. වයස්ගත වූ පසු එසේ නික්ම යන්නට අණ කළුණ හොත් ගත වාරු හැකි නිසා හැරමීමට උදව් වනු ඇත. මෙවැනි කියමන් මගින් ඇතැක් කාල් දිග විවාහය මෙන් නොව බිත්ත විවාහයේදී ස්වාමි පුරුෂයකුගේ ස්ථාවරය අස්ථිර බවය.

ශ්‍රී ලංකාවට ආසන්නතම රට ලෙස ගත හැකි ඉන්දියාව දේශ සීමා වශයෙන් විශාලත්වයක් ඇති රටක් වන අතර එහි ජීවත් වන විවිධ ජාතීන් හා ඔවුනොවුන් සතු සංස්කෘති ද බොහෝය. එම සංස්කෘතින්ට ආවේණික වූ විවිධ වාරිත අතර විවාහ සිරිත් විරිත් පිළිපැදීම අදටත් අතිශය වර්ණාවත්ව, උත්සවාකාරයෙන් සිදු වෙමින් පවතී. පවුල් මගින් යෝජනා කෙරෙන මනාල මනාලියන් අතර මෙන්ම, තමන්මත් විසින් තෝරා ගනු ලබන සහකරුවන් හා සහකාරියන් අතර ද විවාහ සම්බන්ධතා සිදුවීම ඉන්දියාවේදී දක්නට ඇත. නිසුභත් ලෙස, සිත් ආගමිකයන් ගතහොත් ඇතැම් විවාහයන් සාම්ප්‍රදායික ලෙස තෝරාගත් පුද්ගලයන් අතර උත්කර්ෂවත් ලෙස සිදු වන ඒවා මෙන්ම ඇතැම් විවාහයන් ප්‍රේම සම්බන්ධතා පාදක කරගෙන සිදු වන ඒවා ද වෙයි.

මෙවැනි විෂමතා මෙන්ම අතීතයේදී, විශේෂයෙන්ම හුරු පුද්ගලික ස්ත්‍රී පුරුෂයන් අතර ඇතැම් විට පැවති ලිංගික සම්බන්ධතා ගැන වැඩි අවධානයක් යොමු කළ, හුරු සාද්මාන් තමන් විදේශිකයා සියලුයන්ගේ විවාහය පිළිබඳව පොදුවේ පිළිගත නොහැකි මතයක් ප්‍රකාශ කර ඇත. එනම්, "සියලුයන්ගේ විවාහය වූ කලී, ඉතිහාසිකව ආරම්භ කොට, පා පනරකින් අවසන් කළ හැකි සම්බන්ධතාවකි." යන්නයි. මෙම නිගමනය පොදුවේ ශ්‍රී ලාංකික සියලු සමාජයේ විවාහය පිළිබඳව ආරෝ-ෂ්ඨාසය කළ හැකි යෙදුමක් නොවේ. සියලු සමාජය තුළ විවාහය ඉතා මෙන්ම විධිමත් ලෙස ද සිදු වූ උත්කර්ෂ අවස්ථාවකි. පසු කල මෙන් නිතිගත ලියා පදිංචි නොහැරෙන විවාහය පිළිබඳව වූ ද, හෘ පිරිස් දෙකක් ඉදිරියේ සම්මුතයෙන් සිදු වන විවාහය පිටිමය ප්‍රථම පැවතිය යුතු යයි සලකනු ලැබූ ප්‍රබල බැරීමකි. එවන් විවාහ මංගලෝත්සව ඉතා උත්කර්ෂවත් ලෙස පැවති බවට සාක්ෂි ඇත.

පැරණි සියලු සමාජයේ පැවති පිළිගැනීම මෙන්ම සිත් ජාතිකයන් අතර ද වැඩි විශ්වාසය පවතින්නේ විවාහය යනු පුද්ගලයන් දෙදෙනාගෙන්ම නොව පවුල් දෙකක් අතර වන එකතුවක් බවයි. මෙම ඉන්දියානු විවාහවලදී වැඩි වශයෙන්ම උතු පැනනය මුසු ඇදුමෙන් සැරසෙන මනාල යුවල දක්නට ලැබේ. ශ්‍රී ලාංකික විවාහවලදී මෙන් මවුනු මතුල් ඇදුම් සැකූ පුදු වස්තු යොදා නොගනිති. එසේ වනුයේ ඉන්දියානු සංස්කෘතික විශ්වාසයට අනුව සුදු පැනනය මරණය හා සම්බන්ධ පැනනය ලෙස පැලෙන නිසයි. එනමින් ශ්‍රී ලාංකියන් පුදු පැනනය නිර්මල බව සංකේතවත් කරන්නක් ලෙස ද ආගමික ස්ථාවරවලට හා අවමංගලය අවස්ථාවලට යොදා ගැනෙන වස්තු ලෙස ද පැලෙකුරුව ඇදුරින් වඩා, කලකට පෙර මනාල යුවල සුදු පැනනයක් සුදුසුකම් නිර්මල බව, පවුල බව ගැන වැඩි හැමුරුරැක් සහිතවය.

වර්තමාන සියලු සමාජයේ විවාහ මංගලෝත්සව උදෙසා පැවැත්වෙන නානාප්‍රකාර සිරිත් විරිත් එදා පටන් පැවත ආ ඒවාට අලුත් මුහුණුවක් ද එක් කරමින් සිදු වන බව පෙනේ. එකල විවාමතුකේ නි-වෙස්වල පැවැත්වූ නමුත් අද වැඩි දෙනා නොවැරදීම ශ්‍රී ලාංකික සංවිධාන කිරීමට යොමු වී සිටියි. පිට මුහුණ ගැන වැඩි අවධානයක් යොමු කෙරෙන නූතන විවාහ මංගලෝත්සව විවිදගවයෙන් ඉහල තලයක පවතී. බාහිර වශයෙන් කවර වෙනස්කම් සිදු වී ඇතත් සියලු සමාජයේ විවාහ උත්සවයකදී සිදු කෙරෙන මූලික වගන්ති හා වාරිත අද ද වැඩි දෙනාගේ අවධානයෙන් බැහැර නොවී තිබේ. පෙ-රුරුවේ වාරිත, අතපත් වත් කොට මනාලිය මනාලියාට හාර දීම, සඵලී ඇත්දවීම, බුලත් දීම, මනාලියගේ

ඉන්දියානු විවාහ මංගලයන්ගේදී මනාලිය හැකි තරම් ආහරණ පැලඳීම වාරිතයකි. මෙලෙස සං-කෘතිකයන් ද සිදු වන අයුරින් බොහෝ විට ඉන්දියානු නාන්තාවකගේ විවාහයට පෙර දිග වාරිතානුකූල පිරිසිදු කිරීමක් ලෙස අයුරින් දැන් හා දෙපා 'ගෙන' නම් පැළඳීමට ලිහිලාගත් වර්ණාවලින් විසිදුරු කරනු ලැබේ. බොහෝ විට විවාහයට පෙර දිග සන්නයවිදී සිදු කෙරෙන මෙම වාරිතයට අනතුරුව ඇතැම් දේකු ලබන මංගල කන්ග ලෙස මෙන්ම මංගල බැඳීම ලෙස ද සැකූ විශේෂ මාලයක් පිලිගන්නට ලැබේ. මනාලියගේ

විවාහය ද මේ වන විට ප්‍රබල, ස්ථාවර පදනමක පිහිටා ඇත.

කෙසේ නමුදු විශ්ව සමාජය එකම ගම්මානයක් ලෙස හැඳින්වීමේ නූතන සාකච්ඡය අද ලොව සිදුව ඇති තාසනික සංවර්ධනය අනුව පිළිගැනෙන්නක් වුවද වඩා පුළුල් ලෙස ගෙන බැලීමේදී රටින් රට සිරිත් විරිත්, සම්ප්‍රදායයන්, සංස්කෘතික ලක්ෂණ හා සාරධර්ම ආදිය අතින් වෙනස්කම් ඇතන තැනකි. එක් අතකට බලන විට පෙර අපට දැකිය සංස්කෘතිකිකි කැපී පෙනෙන වෙනස්කම් ඇත්තා සේම පෙරදිග රටවල් හෝ අපරදිග රටවල් වෙන් වෙන් වශයෙන් ගත් විට ද රටින් රට විවිධ සිරිත් විරිත් එකිනෙකින් වෙනස්කම් පෙන්වුම් කරයි. විශේෂයෙන්ම, පුද්ගලයකුගේ ජීවිතයේදී පසු කරන මූලික අවස්ථා, එනම් උපත, විවාහය, මරණය ආදී සන්ධිස්ථාන සම්බන්ධයෙන් රටින් රටට වෙනස්කම් සහිත වාරිත වාරිත හා වෙනත් සම්ප්‍රදායයන් ඇතන තැනකි.

දක්වන්නේ මෙසේය. "වැඩිහිටි පැමිණි දරු-වන්ට සුදුසු තෙතින් සරණ හෙත්වා පාවා දී වෙන් කළහ." සද්ධර්ම රත්නාවලියේ වක්‍රපාල වස්තුවෙහි, කතු ගිමියන් මෙසේ පැහැදිලි කර ඇත්තේ, පාලී "ධම්මපද්ධිකතා" නම් ඉන්ද්‍රයෙහි සැදුනත් වන "සරධර්මයෙන් බන්ධියු" යන කෙටි යෙදුම වඩාත් සවිස්තරව දක්වමිනි. පාලී පොතෙහි සැදුනත් වන පරිදි, දේමාපියන් තම දරුවා හිසි වයසට පැමිණි කල "ගිති බැරීමෙන් බැඳ ඇමුන" යනුවෙන් සැරලව කියවෙන, විවාහයක් කර දීම යන අරුත දෙන යෙදුම වෙනුවට එම පොත පාදක කරගනිමින් "සද්ධර්මරත්නාවලිය" රචනා කළ ධර්මසේන ගිමියන් තවත් බොහෝ අරුත් එකතු කරමින් පැහැදිලි විස්තරයක් ද සමග එම විවාහය පිළිබඳ පැවසූය. තම දරුවා වැඩි වයසට පත් වූ පසු, එනම් විවාහයට සුදුසු වන වයසට පත් වූ විට, සුදුසු නැතකින් විවාහයක් කර දීම මෙයින් අරුත් ගැන්වේ. සුදුසු වයස මෙන්ම විවාහයට සුදුසු වන නැතකින්, නැතහොත් පවුලකින් තරුණියක තෝරාගැනීමේ අවශ්‍යතාව ද මෙහි කියවෙයි. එසේ සුදුසු නැතකින් තෝරාගත් තරුණියක් තම පුත්‍රයාට විවාහ කර දීම පමණක් නොව, එම විවාහයන් සමග තම දරුවා සහ බිරිඳ මුල් පවුලෙන් වෙන්ව පිරිත් වීම යන අරුත ද මෙයින් හැඟෙයි. මුල් පාලී